

Metsaväljaveo autojuhi kutseeksami juhend

Kutseeksamiga taotletakse: kutseeksami sooritanu on oskustöötaja, kelle tööülesandeks on ümarpuidu (edaspidi puit) laadimine metsaveokile, puidu koguse ja kvaliteedi hindamine ning veose kinnitamine ja puidu vedamine sihtkohta. Kutseeksami sooritanu vastab metsaväljaveo autojuhi kutsestandardi 4. tasemele esitatud kompetentsinõuetele.

Metsaväljaveo autojuhi kutseeksami osad on:

1. Erialane test
2. Metsaveokiga manööverdamine (praktiline ülesanne)
3. Puidu laadimine ja koguse hindamine (praktiline ülesanne)
4. Puidu laadimise, metsaveoki korrashoiu ja ohutuse ülesanded (kirjeldav pilet)

1. **Erialane test:** koosneb 10 küsimusest, millega kontrollitakse erialaseid teadmisi. Testil abimaterjalide kasutamine ei ole lubatud. Testi positiivseks sooritamiseks on vaja vastata õigesti vähemalt 9-le küsimusele. Testi sooritamiseks on aega 30 minutit. Test loetakse sooritatuks, kui kutsetaotleja:

1. Kirjeldab kutsealaga seonduvad õigusakte, norme ja standardeid;
2. Kirjeldab õigusaktidest tulenevaid töö- ja keskkonnaohutuse nõudeid;
3. Kirjeldab veose kinnitamise nõudeid;
4. Tunneb ära Eestis kasvavad põhilised puuliigid ja nende omadused;
5. Tunneb puidu kvaliteedinõudeid ja puidurikkeid;
6. Kirjeldab puidu koguse hindamise põhimõtteid ja meetodeid;
7. Kirjeldab metsaveoki töö-, seadistamis- ja korrashoiupõhimõtteid;
8. Kirjeldab puidu veoks ja laadimiseks vajalike lubade ja dokumentide nõudeid;

2. **Metsaveokiga manööverdamine:** praktiline ülesanne, millega kontrollitakse kutsetaotleja oskust manööverdada täishaagisega metsaveokiga. Hindamiskomisjonil on õigus põhjendatult muuta ülesannete sooritamiseks ettenähtud aega. Ülesanne loetakse sooritatuks kui kutsetaotleja:

1. Pöörab täishaagisega metsaveoki ringi T-kujulisel ristmikul vähem kui 10 minutiga;
2. Metsaveoki rattad ei ületa teekatte serva või hindamiskomisjoni poolt ettenäidatud piiri;
3. Manööverdab metsaveokiga kasvavaid puid vigastamata;
4. Manööverdab metsaveokit vigastamata;

3. Puidu laadimine ja koguse hindamine: praktiline ülesanne, millega kontrollitakse kutsetaotleja oskust laadida puitu koormasse, hinnata koorma parameetreid ja puidu kogust koormas. Ülesande lahendamisel on lubatud kasutada abimaterjale, nt [RMK virnamaterjalide standardit](#) (ptk 3 lk, 10-19: „Mõõtmine ja mahu määramine“) Puidu laadimise ülesande sooritamiseks tuleb vähemalt 12 tihumeetrit sortimenti laadida koormasse 30 minuti jooksul. Koorma parameetrite ja puidu koguse hindamiseks koormas on aega 10 minutit. Ülesanne loetakse sooritatuks, kui kutsetaotleja:

1. Ei tekita sortimendile olulisi mehaanilisi vigastusi;
2. Kasutab hüdrotõstukit ergonoomiliselt ning ohutult;
3. Tõstetav sortiment ei kuku haaratsite vahelt ega koormast maha;
4. Ei puuduta laaditava sortimendiga, haaratsiga ega hüdrotõstukiga masina väliskülge (koormapakki ja koorma tugiposte ei loeta masina välisküljeks);
5. Koormasse laaditud sortimendi notid ei ulatu laadimisel nähtavast virna otsa tasapinnast üle 15 cm väljapoole;
6. Koormasse laaditud sortimendi notid ei ulatu kabariidist välja (2,55 m laius, 18,75 m pikkus ja 4,0 m kõrgus);
7. Laaditud koormas puuduvad raidmed ja pinnas;
8. Laadib koorma kasvavaid puid vigastamata;
9. Siseneb ja väljub kabiinist ning tõstukile ohutult (kasutades treppi);
10. Toestab laadimise lõpetades tõstuki koormale transpordiasendisse;
11. Hindab koorma parameetrid;
12. Hindab virnatäiuse koefitsiendi;
13. Arvutab koorma koguse tihumeetrites.
14. Kasutab turvavarustust (kiiver ja kõrgnähtavusega riietus).

| ÜLESANDE NUMBER | ÜLESANNE | LUBATUD VEAPIIRID |
|-----------------|------------------------------------|---|
| 1 | Koorma parameetrite hindamine | Kõrguse lubatud eksimus on +/-10 cm ühe paki kohta. Paki laiuse lubatud erinevus on +/-2 cm tühjalt alt mõõdetuna. Muudel juhtudel peab autojuht ära seletama, miks kasutab erinevat laiust ja kui see on põhjendatud, loetakse laius õigeks. |
| 2 | Virnatäiuse koefitsiendi hindamine | Koefitsiendi lubatud eksimus on +/- 4 koefitsiendipalli. |
| 3 | Koorma koguse arvutamine | Lubatud eksimus on +/-10%. Kui koguse erinevus on suurem, loetakse ülesanne mittesooritatuks. Kui kutsetaotleja esitab hindamiskomisjonile lõpptulemuse, mis on alla 12 tihumeetri, loetakse ülesanne mittesooritatuks. |

Praktilise ülesande sooritamine:

- Kutsetaotleja saab hindamiskomisjoniga eelnevalt kokku leppides sooritada kutseeksami oma metsaveokiga;
- Kutsetaotlejale võimaldatakse enne eksami sooritamist tutvuda metsaveokiga (proovisõit, proovitõsted, auto seadistamine) 15 minuti jooksul;
- Kutsetaotleja siseneb ja väljub kabiinist ohutult kasutades kolmepunkti meetodit;
- Kutsetaotleja toestab tõstuki ohutult transpordiasendisse;
- Laoplatsti ja T-kujulise ristmiku asukoht kinnitatakse hindamiskomisjoni esimehe poolt;
- Laoplatsti ja T-kujulise ristmiku pinnas peab olema hea kandvusega;
- Sooritus algab ja lõpeb hindamiskomisjoni liikme märguande peale.

Praktiline ülesanne loetakse koheselt mittesooritatuks, kui kutsetaotleja:

- Põhjustab hüdroüsteemide vigastamise või muu masina edasist töötamist takistava tegevuse, mis muudab soorituse jätkamise võimatuks;
- Tegutseb tahtlikult sobimatult või eirab tööohutusnõudeid põhjustades ohu enesele, hindamiskomisjoni liikmele või metsaveokile;
- Kutsetaotleja ei kasuta eksami sooritamise ajal metsaveokisse sisenemisel ja väljumisel turvavarustust (kiiver ja kõrgnähtavusega riietus);
- Kutsetaotleja ei toesta tõstukit;
- Kutsetaotleja siseneb kabiini või väljub kabiinist eirates ohutusnõudeid;
- Ületab T-kujulisel ristmikul ringipööramiseks ettenähtud aega (10 minutit);
- Ületab koorma laadimiseks ettenähtud aega (30 minutit);
- Ületab koorma parameetrite ja koguse hindamiseks ettenähtud aega (10 minutit);
- Laaditud metsamaterjali kogus kutsetaotleja andmetel on alla 12 tihumeetri;
- Hüdrovooliku purunemisel ei kasutata absorbenti või muud vahendeid keskkonnakahju ära hoidmiseks;
- Laadimise hetkel ei kasutata tugijala alusplaate või nende pindala on ühe tugijala alusplaadi kohta väiksem kui 1225 cm².

Turvanõuded eksami sooritamise ajal:

- Eksami sooritamiseks eraldatud alas võivad viibida eksamit sooritav kutsetaotleja, hindamiskomisjoni liikmed ja hindamiskomisjoni esimehelt loa saanud isikud.

Kutsekvalifikatsiooni omistamise tingimused:

Metsaväljaveo autojuhi kutsekvalifikatsioon tase 4 omistatakse kutsetaotlejale juhul, kui kõik eksamiosad on sooritatud.